

Hrvatsko aktuarsko društvo
Martićeva 73, Zagreb

Temeljem članka 14. i članka 29. Statuta Hrvatskog aktuarskog društva (HAD), te članka 2. Odluke o kriterijima za prijam u redovno članstvo od 05.06.2006. godine, Skupština Društva na svojoj redovnoj sjednici održanoj u Zagrebu 05.06.2007. godine donijela je

Plan i program dodatnih ispita

i to kako slijedi:

A. Plan dodatnih ispita

U smislu članaka 1.i 2. Odluke o kriterijima za prijam u redovno članstvo dodatni ispiti u organizaciji Društva polažu se iz sljedećih područja:

1. Pravo osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH
2. Računovodstvo osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH
3. Praksa osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH
4. Profesionalizam

Kao pripremu za polaganje ispita, Društvo organizira predavanja za pojedina područja u sljedećem trajanju:

1. Pravo osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH – 25 sati
2. Računovodstvo osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH - 25 sati
3. Praksa osiguranja i mirovinskog osiguranja u RH - 15 sati
4. Profesionalizam - 10 sati

Predavače za pojedina područja određuje Uprava Društva.

Po održanom predavanju za svako pojedino područje, a najranije 3 tjedna po završetku predavanja, organizira se prvi i po potrebi drugi pismeni ispit za predmetno područje.

Svi ispiti trebaju se položiti unutar 3 godine (najveći vremenski razmak između pristupanja prvom i zadnjem ispitu). Ispitu iz pojedinog područja se može pristupiti najviše 4 puta.

Ispit zadaje i ocjenjuje predavač za svako pojedino područje.

Kandidat je uspješno položio ispit ako ima najmanje 50% od ukupnog broja mogućih bodova. Nema negativnih bodova.

Kandidat ima pravo žalbe na ocjenjivanje koju podnosi Upravi Društva. U tom slučaju konačnu odluku o prolazu ili padu na ispitu donosi Uprava Društva.

Kandidatu koji je uspješno položio sve dodatne ispite izdaje se certifikat. Ukoliko se kandidatu umjesto nekih od položenih dodatnih ispita u organizaciji Hrvatskog aktuarskog društva priznaju uspješno položeni ispiti u organizaciji nekog drugog tijela, isto se navodi na tekstu certifikata iz prethodne rečenice. Uvjet za izdavanje certifikata su prethodno položeni svi ispiti Poslijediplomskog specijalističkog studija aktuarske matematike na Prirodoslovno matematičkom fakultetu – Matematički odjel Sveučilišta u Zagrebu sa ili bez obranjene završne radnje.

Predavanja i ispiti se organiziraju najviše jednom godišnje, u pravilu od veljače do lipnja. Prijave za predavanja i ispite se podnose Upravi Društva najkasnije do 31.12. za sljedeću godinu. U slučaju manjeg broja kandidata (manje od 5) organiziraju se samo ispiti bez predavanja.

Raspored predavanja i ispita određuje Uprava Društva u dogovoru s predavačima.

Cijenu predavanja i ispita određuje Uprava Društva temeljem cijene predavanja, zadavanja i ispravljanja ispita, najma dvorane, održavanja ispita s nadzorom i izdavanja certifikata.

B. Program dodatnih ispita

PRAVO OSIGURANJA I MIROVINSKOG OSIGURANJA U RH

- Stranke ugovora o osiguranju
- Elementi ugovora o osiguranju
- Zaključivanje ugovora o osiguranju
- Oblik (forma) ugovora o osiguranju, polica osiguranja, list pokrića, ponuda i prihvata ponude, značaj potpisa, falsus procurator, ugovor u korist trećega
- Trajanje ugovora o osiguranju
- Osiguratelj (osnivanje, vrste osiguravajućih društava, strani osiguratelji, europsko tržište osiguranja, sloboda pružanja osigurateljskih usluga ...), ugovaratelj osiguranja, ostale osobe uz ugovor o osiguranju (korisnik osiguranja, osiguranik, kanali prodaje);
- Rizik u osiguranju, osigurani slučaj, osigurana svota, premija osiguranja, predmet osiguranja;
- Vrsta ugovora o osiguranju s obzirom na vrijeme trajanja, početak osigurateljnog pokrića, otkaz ugovora, raskid ugovora, stečaj jedne od ugovornih stranaka i prestanak ugovora, otuđenje osigurane stvari i prestanak ugovora;
- Obveze stranaka iz ugovora o osiguranju
- Obveze osiguratelja - u trenutku sklapanja ugovora (informiranje ugovaratelja osiguranja, prospekt ugovora), tijekom trajanja ugovora o osiguranju, kad nastupi osigurani slučaj (plaćanje osigurarine, rokovi, nesporni dio ...);
- Obveze ugovaratelja odnosno osiguranika - u trenutku sklapanja ugovora (dužnost informiranja o važnim činjenicama, sankcije za kršenje obveze), tijekom trajanja ugovora (povećanje i smanjenje rizika, preventivne mjere ...) i kad nastupi osigurani slučaj (represivne mjere, spašavanje i troškovi, obveza prijave osiguranog slučaja određenim tijelima i posljedice kršenja obveze.
- Ugovor o osiguranju od odgovornosti
- Pojam osiguranja od odgovornosti, povijesni razvoj, vrste odgovornosti, specifičnosti ugovora o osiguranju od odgovornosti, pravo izravnog zahtjeva, zabrana određenih klauzula, obvezna osiguranja od odgovornosti;
- Pravna vrela prava osiguranja
- Izvori statusnog prava: Zakon o osiguranju
- Izvori materijalnog prava osiguranja: Zakon o obveznim odnosima, uvjeti osiguranja, pravna nauka i sudska praksa, Redoslijed primjene;
- Ugovor o osiguranju života
- Pojam ugovora o osiguranju života, vrste ugovora o osiguranju života, specifičnosti osiguranja života, stranke ugovora, korisnik osiguranja (imenovanje, opoziv, prihvata, odnos prema nasljedstvu), otkup police osiguranja života, isplata predujma, pravo na učešće u dobiti osiguratelja, pravni pojam matematičke pričuve, stečaj osiguratelja i osiguranje života, posljedice neplaćanja premije osiguranja života (kapitalizacija, raskid ugovora);
- Ugovor o osiguranju od posljedica nesretnog slučaja
- Pojam nesretnog slučaja, pojam invalidnosti, tablice invalidnosti i njihov značaj, vrste ugovora o osiguranju od posljedica nesretnog slučaja, uloga liječnika cenzora, kolektivna osiguranja od posljedica nesretnog slučaja;
- Ograničenja osigurateljnog pokrića.
- Isključenja iz osiguranja (zakonska i ugovorna), gubitak prava iz osiguranja, regres - subrogacija osiguratelja;

- Zastara prava iz ugovora o osiguranju
  - Pojam zastare prava, zastara prava iz ugovora o imovinskim osiguranjima, zastara prava iz osiguranja života, zastara prava iz osiguranja od posljedica nesretnog slučaja (specifičnosti, ustaljenje zdravstvenog stanja, početak tijeka zastare).
  - Izravnanje rizika u osiguranju
  - Suosiguranje (specifičnosti po našem pravu) , reosiguranje (razlozi, stranke ugovora o reosiguranju, odnosn. reosiguratelj - osiguranik, retrocesija , vrste ugovora o reosiguranju, provizija ...).
  - Mirovinsko osiguranje: Zakon o mirovinskom osiguranju; Zakon o mirovinskim osiguravajućim društvima i isplati mirovina na temelju individualne kapitalizirane štednje, Zakon o obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
-

RAČUNOVODSTVO OSIGURANJA I MIROVINSKOG OSIGURANJA U RH

1. Što je računovodstvo
  2. Povijest računovodstva
  3. Računovodstvena načela i podjele
  4. Vrste računovodstva – financijsko, troškovno, upravljačko
  5. Računovodstvo i korisnici računovodstvenih informacija i izvještaja
  6. Računovodstvo osiguranja
    - 6.1. Osiguranje kao trgovačko pravni posao
    - 6.2. Zakonodavni okvir i podzakonski akti (pravilnici)
    - 6.3. Međunarodni računovodstveni standardi i IFRS 4
    - 6.4. Računovodstveni standard društva za osiguranje
    - 6.5. Kontni okvir i kontni plan
    - 6.6. Poslovne knjige društava za osiguranje
    - 6.7. Financijski izvještaji (bilanca stanja, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama glavnice i bilješke uz financijske izvještaje)
  7. Solventnost
  8. Temeljni financijski pokazatelji (analiza i tumačenje)
  9. Financijski pokazatelji specifični za osiguravajuća društva
  10. Konkretni primjeri bilanci i računa dobiti i gubitka – analiza i zaključci
  11. Osvrt na Zakon o osiguranju (implikacije na vrednovanje, solventnost i sl.)
  12. Mirovinsko osiguranje
-

PRAKSA OSIGURANJA I MIROVINSKOG OSIGURANJA U RH

- **trendovi na tržištu**
    - skupine, vrste osiguranja i vrste rizika
    - društva za osiguranje
    - godišnji porast premije po glavnim skupinama u zadnjih nekoliko godina
    - godišnji porast premije po društvima u zadnjih nekoliko godina
    - mirovinska osiguravajuća društva i mirovinski fondovi
  - **usporedba s tržištima u okruženju**
    - gustoća i penetracija
    - život, provizije života
    - motorna vozila / sudske štete
    - koncentracija tržišta
  - **formiranje financijskih izvješća**
    - pregled statistike
    - načini vrednovanja, starost portfelja, sudske štete, rente
    - LR ay, LR cy, run-off i njegova uloga
    - Pravilnici i mjerila za izračun tehničkih pričuva i njihov utjecaj na bilance
  - **zakonski problemi**
    - sudske štete u AOu
    - problem trigeri i agregatnih limita kod odgovornosti
    - problem suosiguranja
    - neusklađenost imovine i obveza kod životnih osiguranja
  - **komentari pojedinih skupina osiguranja**
    - silnice koje utječu na pojedine skupine osiguranja u RH
    - oblikovanost tržišta kod pojedinih skupina
    - preuzimanje rizika
      - različitost pojedinih skupina
      - problem praktične primjene klasičnih tehnika preuzimanja rizika
    - reosiguranje
      - Neživot
        - Croatia Lloyd vs strani osiguratelji
        - Uglavnom zelena karta u RH
        - Proporcionalni ugovori imovine, praksa kod fakultativa
        - Suosiguranje
      - Život
        - Vrste reosiguranja
        - Prisutnost financijskog reosiguranja
  - **razvoj proizvoda**
    - situacija u RH, parametri koji utječu na uspješnost produkta
    - uloga HANFA-e
  - **praksa mirovinskog osiguranja**
-

PROFESIONALIZAM

TEME

- kratka povijest aktuarstva
  - u svijetu
  - u Hrvatskoj
- aktuarska filozofija i aktuarska znanstvena metoda
- edukacija aktuara
- profesija – aktuar
  - karakteristike profesije
  - HAD
  - Statut HAD-a
  - Kodeks ponašanja
  - Pravilnik o stegovnom postupku
  - Odluka o kontinuiranom profesionalnom usavršavanju
  - međunarodna udruženja aktuara
  - odgovornost aktuara i čuvanje digniteta profesije
- zakonska regulativa aktuara u Hrvatskoj
  - Zakon o osiguranju
  - ovlašteni aktuar
  - ostali zakoni i pravilnici koji utječu na rad aktuara (izračun tehničkih pričuva i dr.)
- uloga aktuara u Hrvatskoj
  - gdje je imaju
  - gdje bi je trebali imati
  - što se očekuje u budućnosti
- problemi s kojima se aktuari susreću u praksi – analiza primjera
- primjer ispitnih pitanja

U Zagrebu, 05.06.2007. godine.

Predsjednica HAD-a

Gordana Letica

OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA

Obzirom da se Plan i program dodatnih ispita usvojen 2004. godine odnosi na Odluku o kriterijima za redovno članstvo iz 2003. godine koja je stavljena van snage novom Odlukom od 05.06.2006. godine, formalno je potrebno donijeti novi Plan i program. Prijedlog Plana i programa dodatnih ispita temelji se na do sada važećem Planu i programu uz neke izmjene.

Plan ispita koji se predlaže usklađen je s dopunom Odluke o kriterijima za redovno članstvo čije se usvajanje također predlaže Skupštini, a imajući u vidu moguće priznavanje ispita za ovlaštenog aktuara u organizaciji HANFA-e umjesto istovrsnih ispita za redovno članstvo u HAD-u. Nazivi ispita su promijenjeni tako da uključuju i mirovinsko osiguranje.

U dijelu programa unesene su određene manje izmjene radi ažuriranja istog.

Stoga se predlaže Skupštini da usvoji ovaj Prijedlog.